

sosialurin

Um at fara gjøgnum heilt

A Sjaldanstilli, á gotuni úr Skálavík til Sands, gongur ein smádrongur og spælir. Hann finnur ein bindingarstokk av beini. Hann tekur stokkin upp. Fer glaður og spentur heim at geva mammu síni hann. Mót-tókan er heldur tómlik, heldur hann. Mamman hyggur so undarliga at honum. Hevur hann gjørt nakað skeið? Endin er, at mamman biður hann fara avstað aftur við stokkinum og leggja hann beint har, hann hevði funnið hann. Dronginum dármar litið, men fer við stokkinum. Nú skýmir. Hann situr eina lotu. Sær eina kráku. Fer so heim aftur. Nú er mamman fegin.

Tey sita eina lotu.

—Har var ein kráka, sigur drongurin.

Mamman svarar ikki.

—Har var ein kráka, tekur drongurin upp aftur.

—Krákurnar tróta ikki, sigur mamman.

Drongurin ótolnast.

—Krákan fór avstað við stokkinum, sigur hann.

Nú lukkaðist. Mamman verður forfard. Drongurin skoytir meira uppi. Krákan fleyg triggjar ferðir rundan um hann, aðrenn hon tók stokkin, sigur hann. Dagin eftir doyr ein maður í Húsavík óvanliga. Nú verður tað til, at krákan var flogin móti Húsavíkskirkju, tann vegin, sum oddurin á stokkinum vendi. Ófrættarámur í húsinum. Tey halda, at krákan hevur dripið mannin. Drongurin fer at leggja seg. Men soðan fer ikki frá honum. Veksur. Fær sitt egna liv. Og brátt er tað ikki ein, men fleiri krákur. Eldur kemur í, fyrst eina av teimum, so allar hinar, og endin er, at tær fara sum eitt flúgvandi bál inn yvir Húsavík. Tá orkar drongurin

ikki meira, men noyðist upp at siga fyrri foreldrunum, at tað var bara ein søga. Tá hugdu tey uppá hann, órættaði og vónsvikin, og »hetta eygnabráið, fult av iva um, at tað nakrantíð fór at spyrjast fólk burtur úr

humoristurin, søgusmiðurin við skálkabrosinum, sum er stuttligur at lesa og lurta eftir, men sum okkum ikki nýtist at taka av álvarsliga, tí tað eru jú bara »sögur«, hann fortelur. Hetta ítrivið, sum viðger nakrar tættir

Heðin Brú. Vit siggja ein hug, sum sær so nógv meira enn øll hini, at hann í heilum rennir seg í, kennir seg fremmandan, mis-skiltan í tí trøngu bygðini. Vit siggja ein óvita, sum sleppur eitt sindur minni enn born flest. — »Kvöldini, tað var ein gomul álvarsom hond í herðatoppin: Bartrog ikki er, altíð gera seg vatt og skitið«. Og vit siggja ein drong, sum finnur uppá ráð, finnur ein snarveg. Hann fer at vindeygjanum og letur kramparnar av. Nei, tað var ov treytt, fekkst ikki av. »Alt tað sama, eg fari gjøgnum heilt.«

Heðin Brú fór gjøgnum heilt. Hetta er ikki bara lætt. Tað skal gerast umaftur og umaftur. Nýggjar sýnir bera í heilum uppfyri. Og fáur hevur sum Heðin Brú lýst støðuna hjá listarmanninum í einum samfelag, sum ikki vil vita av honum og ikki heldur seg hava brúk fyri honum, og lýst listina sum forloysing, terapi, katharsis. Hvalbingar eru á fjalli í Litlu Dimun. Ein maður dettur oman. Teir finna hann ikki, halda hann vera deyðan og fara heim. Men hann er ikki deyður. Hann er steðgaður móti einum nasa. Hann er steðgaður móti einum nasa. Hann raknar við. Hann avger at glæða. Men brátt sær hann hesa vanlukkuna sum eina hjálpanði hond frá lagnuni. Hann hevur altíð havt hug at mála, tekna, yrkja. Men hann hevur staðið upp undir háls í bygdaflenninum. Utlegdin á Litlu Dimun verður ein skái í hansara livi. Knappliga sær hann seg sjálfan, livið, náttúruna, við sínum egnum eygum, í einum upphavligum ljósi, ikki við tí sjálminkandi botninum, sum bygðin hevur blindað hann

Heðin Brú 75 ár

Týsdagin tann 17. august verður skaldið Heðin Brú 75 ár. Henda grein, sum byggir á tey fyra stuttsøgusøvnini *Fjallaskuggan* (1936), *Flókatröll* (1948), *Purkhús* (1966) og *Búravnin* (1971), er ein roynd at peika á eina dýping, sum í sekstiárunum er hend í skaldskapi hansara, eitt lop frá tí skemtiligu ella lyrisku, men ofta heldur grunnu samfelagslýsingini yvir í ta gjøgnumgatangandi psyko-logisku analysuna, og eina báning í forminum, eitt lop frá tí gamla frásøguháttinum yvir til tað visionera sniðið, har dreymur og gerandisdagar verða vovin saman fyrri at lýsa veruleikan so mikið betri.

mær, var tað, sum beit seg so fast í minnið, at tað stendur líka livandi fyrri mær enn. Ongantið dugði eg at skilja, at tey hildu meg lúgva fyrri sær. Tey høvdu so manga søguna sagt fyrri mær. Um eg nú hevði sagt hesa einu søguna fyrri teimum... at tey skuldu taka tað so harðliga!»

Hetta hendi fyrri umleið sjeyti árum síðani. Óvitin, sum lá í myrkrinum og sá fyrri sær, til soðan fekk sitt egna liv, og hann ikki longur maktaði hana, æt Hans Jacob Jacobsen og gjørdist seinni kendur um allar Føroyar og ein part av Europa sum yrkjarin Heðin Brú. Síðan hevur hann fortalt so manga søguna fyrri okkum. Og vit hava lurtað — hvussu kundu vit annað? — men hava vit skilt hann betri, enn foreldrin gjørdu tá? Tí millum manna verður Heðin Brú fyrst og fremst settur í bás sum

í teimum fyra stuttsøgusøvnunum, hann hevur givið út, er ein roynd at vísa, at hann er tað mest álvarsama skaldið, vit eiga, hann, sum við mest psyko-logiskari fatan hevur dugað at lýst ólukkudýrin, tey útiðystu og brákinu millum landsmenn sínar, og sum tí óbeinleidis, men dyggari enn nakar annar, hevur peikað á grefflig lýti í okkara samfelag.

Mannahugurin

Tað er nyttuleyst at gera nakrar metingar um, hvi eitt menniskja verður listarmaður, sannleikin er ov floktur og ov duldur, smýgur igjøgnum tær grovu meskar, sum bókmentafroðingar royna at fanga hann við, um tær so eru freudianskar, jungianskar ella okkurt annað. Kortini hóma vit eina slóð í barnaminninum hjá



VÍKKUSKIFTIÐ

